

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/202133,Uroczystosc-wreczenia-Krzyzy-Wolnosci-i-Solidarnosci-dzialaczom-opozycji-niepodl.html>
27.02.2026, 11:34

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności działaczom opozycji niepodległościowej z lat 1956–1989

4 czerwca 2024 r. w Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL przy ul. Rakowieckiej 37 w Warszawie Krzyżem Wolności i Solidarności odznaczeni zostali działacze opozycji niepodległościowej z lat 1956–1989. W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy odznaczenia wręczył prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki.

04.06.2024

76 lat temu 25 maja 1948 roku w murach tego więzienia „kat z Mokotowa” Piotr Śmietanski zabił człowieka, który całe życie poświęcił Polsce, który był bohaterem wojny polsko-bolszewickiej roku 1920, który służył II Rzeczypospolitej, obrońcą Polski z roku 1939, ochotnika do niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz rotmistrza Witolda Pileckiego. Także 25 maja roku 2014 swojego żywota dokonał człowiek, który całe swoje życie poświęcił Związkowi Sowieckiemu, Moskwie i ideologii komunistycznej, który jest odpowiedzialny za wprowadzenie stanu wojennego i za śmierć tak wielu niewinnych osób. Wojciech Jaruzelski służył diabłu, Moskwie, a na pewno nie wolnej i niepodległej Polsce

- tymi słowami rozpoczął uroczystość prezes IPN dr Karol Nawrocki. Porównując te dwie postacie z polskiej historii, prezes IPN zwrócił uwagę na to, jak ważną funkcję informacyjną w Rzeczypospolitej pełni Instytut Pamięci Narodowej:

Dlatego tak ważny jest Instytut Pamięci Narodowej. Aby każdy miał świadomość tego, jakich bohaterów wybieramy i po której stronie stoimy. Czy po stronie tej Rzeczypospolitej, za którą swoje życie oddał rotmistrz Witold Pilecki, czy po stronie tych, którzy represjonowali, więzili i tłamsili nasze drogi do niepodległości

Dr Karol Nawrocki skrytykował również ostatnie postulaty niektórych środowisk o powołanie Społecznego Komitetu Budowy Pomnika Generała Wojciecha Jaruzelskiego oraz propozycje polityków o przywrócenie przywilejów funkcjonariuszom Służby Bezpieczeństwa.

Nie przez przypadek wręczenie odznaczeń przypadło na dzień 4 czerwca:

Z całą pewnością 4 czerwca 1989 roku w Polsce nie skończył się komunizm. Doszło nie tylko do kolejnego etapu transformacji ustrojowej, ale i transferu monopolistycznej władzy komunistycznej partii w kierunku wolności, która przez komunistów była krępowana w latach dziewięćdziesiątych, w latach dwutysięcznych, i jak widzimy, jest krępowana także dzisiaj.

Na zakończenie prezes IPN podziękował wszystkim wyróżnionym Krzyżem Wolności i Solidarności za ich walkę o wolną i niepodległą Polskę:

Jesteście Państwo reprezentantami różnych nurtów opozycji

antykomunistycznej. Są wśród Was przedstawiciele Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, Solidarności Rolniczej, działaczy innych opozycyjnych, antykomunistycznych grup, Niezależnego Zrzeszenia Studentów. To, co Was jednoczyło, to wolna, niepodległa i demokratyczna Polska.

Krzyż Wolności i Solidarności został ustanowiony przez Sejm 5 sierpnia 2010 roku. Po raz pierwszy przyznano go w czerwcu 2011 roku, przy okazji obchodów 35. rocznicy protestów społecznych w Radomiu. Krzyż nadawany jest przez Prezydenta RP, na wniosek prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w PRL. Pierwowzorem Krzyża Wolności i Solidarności jest Krzyż Niepodległości z II RP.

Krzyżem Wolności i Solidarności zostali odznaczeni m.in.:

1. [Janusz Józef BYLIŃSKI](#)
2. [Andrzej CIEŚLAK](#)
3. [Krzysztof JAWORSKI](#)
4. [Maria JESIONKIEWICZ](#)
5. [Wojciech Jan KLAŻYŃSKI](#)
6. [Marek Andrzej KOSEŁA](#)
7. [Zenon LIEBERT](#)
8. [Andrzej Damazy ŁUSZCZEWSKI](#)
9. [Krzysztof Sylwester MILEWSKI](#)
10. [Bogdan Władysław MOŹDŻYŃSKI](#)
11. [Tadeusz PAWLAK](#)
12. [Paweł Bartłomiej PISKORSKI](#)
13. [Piotr Mieczysław STRZAŁKOWSKI](#)
14. [Jan Czesław SZCZERBA](#)
15. [Andrzej Marek WĄSIK](#)

pośmiertnie:

16. [Stanisław DRAPCZYŃSKI](#)
17. [Alojzy KOSZUT](#)

Uroczystość uświetnił pokaz filmu „Którzy ogień podsycą...” poświęconego idei i historii odznaczenia Krzyż Wolności i Solidarności.

Obraz powstał z inicjatywy Instytutu Pamięci Narodowej w studiu Picaresque Maciej Pawlicki, a autorem scenariusza i reżyserem jest Tomasz Łysiak.

Celem filmu jest uczczenie inicjatorów ustanowienia odznaczenia KWiS – członków Krakowskiego Komitetu Krzyża Solidarności. O historii Krzyża Wolności i Solidarności opowiada Tadeusz Wojciech Drwal, jego pomysłodawca, zaangażowany w upamiętnianie działalności antykomunistycznej. W filmie zaprezentowano wybrane sylwetki uhonorowanych KWiS. Reżyser oddaje głos bohaterom opozycji, damom i kawalerom Krzyża Wolności i Solidarności, m.in. Annie Kołakowskiej, Stanisławowi Płatkowi, Zenonowi Wechmannowi i Andrzejowi Anuszowi, a także

dzieciom tych, którzy za swój opór przeciw komunistycznemu zniewoleniu stracili życie.

Dowiedz się więcej:

- [Lista Osób Odznaczonych Krzyżem Wolności i Solidarności](#)
- [„Którzy ogień podsyca...” - premierowy pokaz filmu](#)
- [Wybory 4 czerwca 1989. Klęska komuny i triumf „Solidarności”](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Krzyż Wolności i Solidarności